

کارگری

atiyeno.ir

دیدگاه

بازرسی و پیشگیری از حوادث کار

اولیای بیگی

شکل کارگری

بازرسی کار از مسائل مهمی است که در سطح کارگاه‌ها و بنگاه‌های اقتصادی و تولیدی، نقشی اساسی را در پیشگیری از حوادث کار ایفا می‌کند. حضور فعال و مؤثر بازرسان کار در سطح کارگاه‌های مختلف صنعتی و تولید، قطعاً زمینه‌ساز به حداقل رسیدن حوادث ناشی از کار است. از منظر نیروی انسانی شاغل و وضعیت حقوقی نیروی کار فعال در کارگاه‌ها، حضور مؤثر بازرسان بر اساس قوانین و مقررات حوزه کار، ابزاری برای تقویت و ارتقای ایمنی محسوب می‌شود. در نقطه مقابل، عدم توفیق در این زمینه و نبود بازرسی در قالب گسترده به دلیل نبود نظارت بر حسن اجرای قوانین حوزه ایمنی، بسترشده داده‌های حوادث کار را موجب می‌شود.

در شرایطی که تناسب لازم بین تعداد بازرسان نیروی کار، نیروی کار شاغل و کارگاه‌های فعال سطح کشور وجود ندارد، توسعه بازرسی از طریق رشد تعداد بازرسان یکی از موارد مؤثر و اساسی در حوزه ایمنی محیط کار محسوب می‌شود. مسئولان و سیاست‌گذاران حوزه بازرسی به واسطه اهمیت و تأثیر گذاری این مهم در کشف چالش‌های ایمنی و پیشگیری از حوادث شغلی، باید زمینه رشد تعداد بازرسان و تقویت حوزه بازرسی را فراهم کنند؛ چرا که مسئولیت خطیر بازرسان حوزه ایمنی و بهداشت کار، صیانت از نیروی کار به عنوان اساس تولید و توسعه و مهم‌ترین عامل بهره‌وری است.

برای دستیابی به ایمنی کامل محیط کار در حوزه سلامت نیروی کار، رعایت بهداشت و تحقق ایمنی حوزه کار، گاه، هر سه ضلع شرکای اجتماعی فضای کار و تولید باید نسبت به اجرای تعهدات قانونی این حوزه اهتمام داشته باشند و همه بخش‌ها از تمام ظرفیت‌های قانونی و اجرایی خود استفاده کنند. در واقع عمل به مسئولیت ناشی از وجود قانون در مقررات ایمنی و بهداشت کار، حداقل انتظار و تعامل نهادهای متولی حاکمیتی و دولتی، جامعه کارفرمای و فعالان و شاغلان حوزه کار و تولید در قالب نیروی کار محسوب می‌شود.

دولت در قالب وظیفه نظارتی و راهبری، کارفرمایان در حوزه تأمین تجهیزات ایمنی و بهداشت محیط کار و نظارت بر اجرای مقررات و الزامات ایمنی و نیروی کار نیز در حوزه فراگیری آموزش‌های ایمنی قبل و حین اشتغال و رعایت موارد و مسائل الزامی این حوزه باید اهتمام جدی داشته باشند.

مسئولیت بزرگ توسعه ایمنی کارگاهی و کاهش حوادث کار ناشی از رعایت این مهم به هیچ عنوان با اقدامات یک ضلع از شرکای اجتماعی و بدون تعامل دیگر اضلاع و ایفای تعهدات قانونی امکان‌پذیر نخواهد بود. به این واسطه، ایمنی جز با حضور تمامی شرکای اجتماعی حوزه کار در صحنه فعالیت‌های تولیدی زمینه‌بروز و ظهور پیدامی‌کند.

آگاهی و عمل به وظایف حوزه ایمنی توسط شرکای اجتماعی حوزه کار، زمان دستیابی به محیط ایمن کارگاهی، رشد بهره‌وری نیروی کر و کاهش حوادث و فوتی‌های شغلی را به وجود می‌آورد. البته فعالیت دولت در قالب وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به عنوان متولی حوزه کار و اشتغال، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای در قالب تدوین‌گر، سیاست‌گذار و مجری آموزش‌های مهارتی و دیگر نهادهای نظیر وزارت علوم، آموزش و پرورش و بهداشت هر کدام به نوعی در حوزه اجرای سیاست‌ها و راهبری مرتبط با ایمنی فضای کار ایفای نقش می‌کنند. در واقع این دولت است که با استفاده از ظرفیت‌های گسترده در نهادهای مختلف متولی و درگیر در حوزه کار و تولید، زمینه تحقق ایمنی کارگاه و شکل‌گیری روند کاهش حوادث شغلی و آسیب‌های ناشی از آن را فراهم می‌کند. اهمیت توسعه ایمنی کارگاهی زمانی بیشتر مشخص می‌شود که به سهم بی‌بدیل نیروی کار در چرخه کار و تولید توجه و در واقع الزام حضور نیروی کار در کارگاه‌ها در قالب تأثیرگذارترین شاخص بررسی کنیم. سلامت نیروی کار ناشی از فعالیت گسترده شرکای اجتماعی این حوزه از بازرسی کار تا تأمین تجهیزات، ارائه آموزش‌های حوزه ایمنی و الزام به رعایت موارد قانونی ایمنی است.

در سایه بازرسی و نظارت کارگاهی، حفظ سلامت نیروی کار، ارتقای بهره‌وری و رشد تولید و به تبع آن، انتفاع کارفرما و کاهش هزینه‌های ناشی از ارائه خدمات به آسیب‌دیدگان بیمه شده جامعه کارگری برای سازمان‌هایی نظیر تأمین اجتماعی را به دنبال خواهد داشت. «احمدرضا پرنده»، مدیرکل بازرسی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در گفت‌وگو با «آتی‌نو» به تشریح جزئیات تأثیرپذیری فضای کار و اشتغال و داده‌های آماری آن از بازرسی حوزه کار و بیان وضعیت کنونی بازرسی کار در حوزه فعالیت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و همچنین ارائه راهکارهای کاهش دهنده آمار حوادث شغلی و ارتباط این پدیده با بازرسی کار پرداخته است.

توسعه ایمنی کارگاهی به وضوح با کمبود دانش آموختگان حوزه ایمنی و بهداشت کار مواجه هستیم. ما در وزارت کار این مهم را به وزارت علوم انتقال داده‌ایم که رشد جذب دانشجویان حوزه ایمنی بخشی از مسائل مربوط به حوزه ایمنی کارگاهی را بر طرف می‌کند. در مجموع رشد تعداد و گستره فعالیت کمیته‌های ایمنی، افزایش جذب دانشجویان و گسترش تعداد فارغ‌التحصیلان حوزه ایمنی و بهداشت کار در دانشگاه‌ها و سه‌جانبه‌گرایی در ارتقای ایمنی محیط کار زمینه کاهش حوادث ناشی از کار را فراهم خواهد کرد.»

او در ادامه توضیح داد: «نوع جذب دانشجویان در رشته‌های تخصصی در استان‌ها و مناطق خاص باید با توجه به ظرفیت‌های کارگاهی صورت بگیرد. به عنوان مثال در استان‌های معدنی باید شاهد جذب دانشجویان حوزه ایمنی معدن باشیم. همچنین میزان جذب دانشجو و خروجی دانش آموختگان دانشگاهی در مناطق صنعتی باید بر اساس سرفصل‌های ایمنی صنعت تدوین شود. در واقع شرایط تخصصی سازی علمی و دانشگاهی حوزه ایمنی زمینه رونق ایمنی در محیط کار را با توجه به مشاغل گوناگون فراهم می‌کند.»

پرنده گفت: «ما در اداره کل بازرسی کار در راستای ارتقای ایمنی حوزه کار با تمام وجود اقدامات و برنامه‌ریزی‌های حوزه بازرسی را مورد توجه داریم و در این راستا هدف ما صیانت و حفاظت از جان و سلامت نیروی کار است. در این زمینه از تمام ظرفیت‌های قانونی و نیروی انسانی برای تحقق و استمرار سلامت نیروی کار بهره خواهیم برد.»

انجام ۴۲۰ هزار بازرسی سالانه

مدیرکل بازرسی وزارت کار افزود: «با توجه به تعداد ۸۰۰ نفر بازرس حوزه کار در کشور، به‌صورت میانگین سالانه حدود ۴۲۰ هزار بازرسی از مجموع کارگاه‌های مختلف صورت می‌گیرد. همکاران ما با حضور در کارگاه‌های مختلف در تمامی استان‌ها تعداد ۳۶۰ هزار ابلاغیه صادر کرده‌اند.» او گفت: «با توجه به تخصص و ظرافت در اجرای قوانین و مقررات حوزه ایمنی، بازرسان کار با حضور در کارگاه‌ها، حتماً به ایراداتی برخورد می‌کنند که اقدامات قانونی مربوط به آن را در دستور کار قرار می‌دهند.»

پرنده همچنین افزود: «موارد غیرایمن اساسی در مراجعه بازرسان به کارگاه‌ها مورد توجه و برطرف شدن قرار می‌گیرد، اما موارد احتمالی ایمنی دیگر پس از بازدید رونمایی می‌شود. به این واسطه مدیران کارگاه‌ها و کمیته‌های حفاظت باید با مدیریت ریسک، کاهش احتمال حوادث را در کارگاه‌ها و کارخانجات دنبال کنند. آنان باید با شناسایی نقاط خطر، امکان کاهش ریسک اتفاقی را فراهم کنند.»

مدیرکل بازرسی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی:

تعامل شرکای اجتماعی به کاهش حوادث شغلی می‌انجامد

صیانت و محافظت از نیروی کار در راستای حفظ ارزشمندترین رکن تولید در قالب نیروی کار، ارتقای بهره‌وری شاغلان و فعالیت مولد، نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات حوزه ایمنی، گسترش قانون‌پذیری شرکای اجتماعی و کاهش آمار حوادث کار را می‌توان بخشی از کارکرد «بازرسی حوزه ایمنی و بهداشت کارگاهی» محسوب کرد. ماهیت بازرسی کار با وجود توان اجرایی در راستای تأثیرگذاری بر ارکان مختلف حوزه کار و تولید، به شرط حضور فعالانه شرکای اجتماعی در عمل به قوانین ایمنی و هدف‌گذاری رشد و توسعه ایمنی کارگاهی، زمینه کاهش حوادث شغلی، آسیب و فوت ناشی از آن را موجب می‌شود. این در شرایطی است که کاهش حوادث کار در پی عمل به مقررات ایمنی

فعالیت مانند خلبان هواپیما، مسئولیت نیروی کار شاغل در کارگاه را از رویه ایمنی عهده‌دار است. مطابق قانون، تأمین شرایط ایمنی محیط کار، مهیا کردن تجهیزات ایمنی به‌روز، تهیه لوازم حفاظت فردی و ارائه آموزش‌های حوزه ایمنی و بهداشت از وظایف کارفرماست. کارگرانی که شرایط مذکور برای آن‌ها مهیاست باید احتیاط و

مراقبت‌های لازم را در دستور کار داشته باشند.» او بیان کرد: «با این اوصاف دستگاه‌های حاکمیتی بر اساس وظایف قانونی به عنوان ناظر اجرای قوانین و مقررات باید بر حسن اجرای مقررات ایمنی و بهداشت محیط کار توسط کارفرما و کارگر نظارت کافی داشته باشند.»

افزایش بازرسان حوزه کار

پرنده در ادامه به برنامه وزارت کار برای افزایش تعداد بازرسان حوزه کار اشاره کرد و گفت: «ما در وزارت کار برای افزایش کارآمدی حوزه ایمنی و بهداشت با استفاده از ابزار بازرسی، افزایش تعداد بازرسان کار را دنبال می‌کنیم. وزیر کار در این ارتباط دستورات لازم را صادر کرده، اما ما در راستای توسعه بازرسی‌ها و ارتقای ایمنی محیط کار باید از ظرفیت‌های کارفرمایی و کارگری نظیر مدیران ایمنی بهره‌مند شویم.»

او افزود: «در این راستا ماده (۹۳) قانون کار، کمیته‌های حفاظت بهداشت کار را پیش‌بینی کرده که در این زمینه اکنون ۲۳ هزار کمیته در سطح کشور مشغول به کار هستند. برنامه وزارت کار در حوزه عملکردی کمیته‌های حفاظت بهداشت کار، افزایش آن‌ها به ۱۰۰ هزار مورد است.»

دانش آموختگان حوزه ایمنی و بهداشت

مدیرکل بازرسی وزارت تعاون اضافه کرد: «در ارتباط با

راستای توسعه بازرسی‌ها در اختیار بازرسان کار قرار گرفت. در این حوزه همچنین افزایش لجستیک خودروبی بازرسی کار در دستور کار وزارت تعاون قرار دارد.»

آموزش‌های پیشگیرانه

پرنده در ادامه توضیح داد: «ارائه آموزش‌های گسترده و مستمر ایمنی کار به جامعه کارفرمایان، بخش دیگری از تأثیرگذاری مربوط به کاهش داده‌های آماری حوزه ایمنی کار را به خود اختصاص داده است. تأکید همواره ما در وزارت کار بر تعامل با شرکای اجتماعی و ظرفیت بالای آنان جهت کاهش حوادث کار بوده است.

به گفته او برخی کارفرمایان به دلایل مختلف با قصور در مهیا کردن آمادگی کارگاه برای پیشگیری و مقابله با شرایط ناشی از حادثه کار، زمینه رشد آمارهای حوادث شغلی را موجب می‌شوند. کانون کارفرمایان کشور باید با برگزاری جلساتی برای این بخش از جامعه کارفرمایی، سهمی در کاهش داده‌های حوادث کار داشته باشد.

او همچنین تأکید کرد: «کارگران شاغل در کارگاه‌های مختلف در صورت بی‌احتیاطی در حوزه ایمنی و عدم استفاده از تجهیزات بخش ایمنی موجود در کارگاه باید با برگزاری دوره‌های آموزشی حوزه ایمنی، اهمیت بهره‌مندی از این مهم را درک کرده و زمینه رشد فرهنگ ایمنی کار در آنان تقویت شود. در واقع با مشارکت فعالانه شرکای اجتماعی کارفرما و کارگر، امکان کاهش حوادث ناشی از کار فراهم می‌شود.»

تأکید قانون بر مسئولیت ایمنی کارفرما

مدیرکل بازرسی وزارت تعاون با اشاره به اینکه به استناد ماده (۹۵) قانون کار، در حوزه ایمنی لازم برای فضای کارگاهی، مسئولیت ایمنی بر عهده کارفرماست، گفت: «کارفرمای فعال در هر حوزه‌ای با توجه به مجوز قانونی

احسان احمدی

روزنامه‌نگار

احمدرضا پرنده با اشاره به اینکه سازمان‌ها و نهادهای فعال در حوزه کار و تولید به تنهایی امکان موفقیت کامل در همه بخش‌های مرتبط و تخصصی حوزه مربوطه را نخواهند داشت، گفت: «ما در حوزه روابط کار و بازرسی کار وزارت تعاون با وجود همراهی و تعامل دیگر شرکای اجتماعی، امکان توفیق در اجرای قانون و کاهش روند حوادث شغلی و روند نزولی فوت‌شدگان ناشی از این حوادث را رقم زده‌ایم.»

مدیرکل بازرسی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی افزود: «اقدامات نیروی کار شاغل در کارگاه‌ها در رعایت مسائل مربوط به حوزه ایمنی و بهداشت کارگاهی و کارفرمایان با توجه به الزامات و ابزارهای قانونی، هر کدام به‌صورت مجزا سهم قابل توجهی در توسعه و ارتقای سطح ایمنی کارگاه و نیروی کار و کاهش روند آسیب‌ها و حوادث شغلی دارند.» پرنده اضافه کرد: «ضروریات قانونی و وجدان کاری شرکای اجتماعی، بسترهای لازم برای عمل به تعهدات قانونی در حوزه ایجاد و گسترش رعایت ایمنی محیط کار را موجب خواهد شد. همچنین سازمان‌ها و نهادهای درگیر و فعال در حوزه کار و تولید هر کدام به نوعی سهم مهمی در کاهش حوادث ناشی از کار و همچنین روند نزولی تعداد فوت‌شدگان جامعه کارگری ناشی از حوادث شغلی در دو سال اخیر داشته‌اند. وزارت کار نیز به عنوان متولی حوزه ایمنی و بهداشت و ناظر عالی در این بخش با برنامه‌ریزی متناسب با استفاده از ظرفیت‌های مختلف، زمینه کاهش آمار مربوط به حوادث شغلی و فوتی‌های این حوزه را فراهم کرده است.»

بازرسان و کارگاه‌های پرخطر

او ادامه داد: «وزارتخانه در دو سال اخیر در ارتباط با چاره‌اندیشی جهت کاهش شی شدن روند حوادث ناشی از کار، کارگاه‌های پرخطر و هدفمند را به‌صورت ویژه مورد توجه قرار داده است. با توجه به کمبود نیروی بازرسی حوزه کار، برنامه‌ریزی برای حضور بازرسان در مناطق با ریسک بالا و پرخطر به‌طور خاص مورد توجه حوزه بازرسی قرار گرفت. در واقع هدفمند کردن بازرسی‌ها با توجه به ظرفیت و توان، از جمله اقدامات و سیاست‌گذاری‌های مهم وزارت کار در راستای کاهش آمار حوادث و فوتی‌های مربوط به حوزه کار در دولت سیزدهم بوده است.»

پرنده گفت: «یکی دیگر از اقدامات مهم تلاش برای افزایش تعداد خودروهای در اختیار بازرسان کار جهت حضور در کارگاه‌هاست که این مهم تحول مناسبی را در این بخش رقم زده است. طی بیش از دو دهه گذشته برای اولین بار تعدادی خودرو به‌صورت استیجاری و تعدادی دیگر در

گزارش

«مصطفی زیدآبادی نژاد» مدیر ایمنی، بهداشت و محیط زیست مجتمع مس سرچشمه رفسنجان در ارتباط بانقش مؤثر سازمان تأمین اجتماعی در حوزه پیشگیری از حوادث کار و ارائه خدمات گسترده پس از آن، گفت: «به دلیل ارتباط بی‌واسطه سازمان تأمین اجتماعی با حوزه کار و تولید و فعالان و شاغلان این بخش، حضور فعالانه این سازمان در حوزه پیشگیری از حوادث کار و جلوگیری از آسیب‌های نیروی کار بیمه‌شده، به نوعی سرمایه‌گذاری و کاهش هزینه‌های تأمین اجتماعی محسوب می‌شود.»

زیدآبادی نژاد در گفت‌وگو با «آتی‌نو» توضیح داد: «با توجه به حمایت‌های تأمین اجتماعی از نیروی کار حادثه‌دیده، کارگران از کار افتاده و خانواده‌بازماندگان فرد تحت پوشش فوت شده ناشی از حوادث کار، حضور گسترده این سازمان در حوزه پیشگیری از حادثه شغلی بهبود شرایط کار و بهره‌وری و کاهش هزینه‌های ناشی از حمایت‌ها را به دنبال